

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ НАУКИ І ТЕХНОЛОГІЙ

СИЛАБУС «ФІЛОСОФІЯ НАУКИ»

Статус дисципліни	Обов'язкова
Код та назва спеціальності та спеціалізації (за наявності)	03 — гуманітарні науки 032 історія та археологія, 033 філософія, 051 економіка, 073 Менеджмент, 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність, 122 Комп'ютерні науки, 131 Прикладна механіка, 132 Матеріалознавство, 133 Галузеве машинобудування, 136 Металургія, 144 Теплоенергетика, 16 Хімічні технології та інженерія, 192 Будівництво та цивільна інженерія, 263, 273 Залізничний транспорт, 275 Транспортні технології, 281
Назва освітньої програми	
Освітній ступінь	Третій (освітньо-науковий)
Обсяг дисципліни (кредитів ЄКТС)	4 кредити ЄКТС /120 годин
Терміни вивчення дисципліни	1 семестр
Назва кафедри, яка викладає дисципліну, аббревіатурне позначення	Міжнародної економіки і соціально-гуманітарних дисциплін (МЕСГД). Філософії та українознавства.
Мова викладання	українська
Лектор (викладач(и))	 к.філос.н., доцент Бескаравайний Станіслав Сергійович s.s.beskaravainyi@ust.edu.ua 2beskarss78@gmail.com https://lider.ust.edu.ua/my/courses.php пр-кт Науки (Гагаріна), 2., кімн. 483, тел. +38 (050) 1033023
Передумови вивчення дисципліни	Необхідний мінімум знань та компетенцій, які необхідні для засвоєння цього курсу здобувається під час вивчення дисциплін: філософія.
Мета навчальної дисципліни	Метою дисципліни є формування у аспірантів теоретичних знань, досягнення компетентностей, які ґрунтуються на зазначених в освітньо-науковій програмі, а саме: ЗК1 Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК2 Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК5 Здатність розв'язувати комплексні проблеми філософії на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням

	принципів професійної етики та академічної доброчесності. СК1 Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у філософії та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з філософії та суміжних галузей. СК3 Здатність застосовувати методи філософського і міждисциплінарного дослідження, виявляти їх евристичні можливості та межі, використовувати релевантний дослідницький інструментарій СК6 Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру в сфері філософії, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень.
Очікувані результати навчання	Дисципліна повинна забезпечити такі результати навчання: РН1 Мати передові концептуальні та методологічні знання з філософії і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з філософії, отримання нових знань та здійснення інновацій. РН3 Ефективно застосовувати у фаховій діяльності знання основних положень теоретичної і практичної філософії, історії світової та вітчизняної філософської думки, а також основних напрямів та провідних тенденцій у сучасній світовій філософії. РН4 Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, прикладних досліджень, наявні літературні дані; аналізувати досліджувану проблему з урахуванням широкого інтелектуального та соціокультурного контекстів. РН5 Планувати і виконувати теоретичні дослідження з філософії та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасного інструментарію, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми. РН6 Глибоко розуміти загальні принципи та методи філософських наук, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері філософії та у викладацькій практиці. РН 8 Розробляти та реалізовувати наукові та інноваційні проекти, які дають можливість створити нове цілісне знання та професійну практику і розв'язувати значущі наукові проблеми філософії з врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів.
Зміст дисципліни	Лекції — 24 год., семінари — 24, в тому числі: підготовка до навчальних занять та самостійна робота — 72 год. Тематика дисципліни: Становлення філософії науки XVII-XVIII ст. Методологія Г. Галілея. Дискусія І. Ньютона та Г. Лейбніца. Значення «коперніканського перевороту» І. Канта. Розвиток філософії науки XIX ст. Позитивізм.

	Неопозитивізм. Філософія Л. Вітгенштейна. Постпозитивізм – концепція наукових революцій Т. Куна та її критика. Об'єктна теоретико-операційна модель структури наукового знання. Методологічні регулятиви теорії. Специфіка гуманітарного наукового знання. Фізика як наука. Математизація науки. Хімія та біологія. Синергетика. Біфуркація та самоорганізація. Філософія техніки. Парадигма техніки. Закони розвитку техніки. Наука, як соціокультурний феномен. Філософські проблеми штучного інтелекту. Загальні проблеми футурології. Методи прогнозування. Форсайт. Сценування.
Контрольні заходи та критерії оцінювання	Семестрова оцінка студента формується як середнє арифметичне оцінок розділів (PO1, PO2, PO3, PO4), а також екзаменаційної роботи, з округленням до цілого числа з подальшим переведенням до 100-бальної шкали за визначеною методикою. Для отримання загальної позитивної оцінки з дисципліни оцінка має бути не менше ніж 60 балів.
Політика викладання	Аспіранти, які під час будь-якого методу оцінювання порушують принципи академічної доброчесності - несуть відповідальність.
Засоби навчання	Навчальний процес потребує використання наступних засобів навчання: персональний комп'ютер спеціальне програмне забезпечення для підтримки дистанційного навчання.
Навчально-методичне забезпечення	Рекомендована література: 1. Кузь О. М. Філософія науки : навчальний посібник / О. М. Кузь, В.Ф. Чешко. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. 2. Кун Т. Структура наукових революцій. К.: Port-Royal, 2001. – 228 с. 3. Лем. С. Книга Сума технології. Десять років переюдом. Двадцять років переюдом. Тридцять років переюдом. Умлівіч. Київ: Навчальна книга – Богдан. 2024. С.260 4. Філософія науки. Етика та методологія наукового дослідження : навч.- метод. посіб. для підготовки докторів філософії «Doctor of Philosophy» (PhD) / І. Г. Утюж [та ін.]. – Запоріжжя : ЗДМУ, 2018. – 76 с. 5. Філософія науки : підручник / І. С. Добронравова, Л. І. Сидоренко, В. Л. Чуйко та ін. ; за ред. І. С. Добронравової. – К. : ВПЦ "Київський університет", 2018. – 255 с. 6. Петінова О. Б. Філософія науки: навчальний посібник / О. Б. Петінова. – Одеса, 2018. – 213 с. 7. Семенюк Е. Філософія сучасної науки і техніки : підручник / Едуард Семенюк, Володимир Мельник. – Вид. 3-тє, випр. та допов. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2017. – 364 с. 8. Тоффлер Е. Третя Хвиля / 3 англ. пер. А. Євса. — К.: Вид. дім «Всесвіт», 2000. — 480 с. — Бібліогр.: с. 432—453. <i>Інтернет-джерела</i> 1. History of Twentieth-Century Philosophy of Science by Thomas J. Hickey - with free downloads by chapter for public use http://www.philsci.com/

2. Чуйко В.Л. Рефлексія основоположних методологій філософії науки. Київ 2000.
<http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/Chujko/index.html>

3. Бібліотека УДУНТ.
(<https://library.diit.edu.ua/uk/catalog>,
<https://library.diit.edu.ua/uk/catalog?category=books-and-other>